

HEMNES TURISTFORENING
Sentrumsveien 17
8646 KORGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torhild Lamo, 4775547811

Avslag på søknad om frakt av materialer og møbler gjennom Spjeltfjelldalen naturreservat i Hemnes kommune

Vi viser til telefonsamtale og e-post med søknad fra styreleder i Hemnes turistforening, Siv Bårdsen, datert 08.02.2023.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland avslår søknad fra Hemnes turistforening om å få tillatelse til å kjøre snøskuter gjennom Spjeltfjelldalen naturreservat i Hemnes kommune. Søknaden avslås fordi det ikke er hjemmel i verneforskrifta til å gi dispensasjon.

Informasjon om klagerett

Dere kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet. Klagen må sendes til Statsforvalteren i Nordland seneste tre uker etter at dere har mottatt dette brevet.

Søknaden

Hemnes turistforening har søkt om tillatelse til å kjøre snøskuter gjennom Spjeltfjelldalen naturreservat. De søker om tillatelse for å frakte materialer og møbler i forbindelse med ombygging av Gressvasshytta (som ligger nordom naturreservatet). Turistforeninga skriver i søknaden at de har frakta opp det meste av utstyret med helikopter, men at det er noe som gjenstår. De søker om å få kjøre gjennom naturreservatet fordi de mener det er enklere å gjennomføre transporten der enn fra nord, der det går skuterløype. Transporten skal foregå i mars og april. Hemnes turistforening har fått dispensasjon til å frakte materialer gjennom naturreservatet i forbindelse med skredfare og mye overvann på Gressvatnet i 2019, 2020 og 2021.

Lovgrunnlaget

Spjeltfjelldalen naturreservat ble oppretta i 1997 med Statsforvalteren i Nordland som forvaltningsmyndighet. Formålet med vernet er å:

Bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv, særlig av hensyn til det rike fuglelivet.

All motorferdsel i naturreservatet er forbudt. Dette står i verneforskrifta kapittel IV, punkt 4. I verneforskrifta er det ingen åpning for å gi dispensasjon for bruk av snøskuter til transport av varer og utstyr til hytter utenfor naturreservatet. Saken må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at det ikke må stride mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det betyr at hvis begge vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gi dispensasjon eller ikke.

Alle vedtak som berører naturmangfold skal også vurderes etter naturmangfoldloven §§ 8 til 12.

Statsforvalterens vurdering

Kunnskapen om verneverdiene i naturreservatet er relativt gode. Informasjon om verneverdier er henta fra verneplan for våtmarksområder i Nordland, Naturbase (kart.naturbase.no) og verdi- og sårbarhetsvurdering i Spjeltfjelldalen (Bioforsk rapport vol. 6, nr 115 2011).

Det ble ikke gjort botaniske undersøkelser i forkant av opprettelsen av verneområdet, så kunnskapen om dette er noe mangelfull. Selve dalbotn i Spjeltfjelldalen består framfor alt av store våtmarksområder på begge sidene av Spjeltfjell-elva. I sør dominerer relativt næringsfattige starrmyrer, mens det i nord er større innslag av kalkrik mark og krevende arter. Nordvest i naturreservatet er det gjort ei naturtyperegistrering av kalkrikt område i fjellet som har blitt kategorisert som viktig.

I forkant av at naturreservatet ble oppretta ble det gjennomført to fugleregistreringer. Totalt ble det registrert 55 arter, av disse var 20 typiske våtmarksarter og de fleste av disse hekker i dalen. Området er registrert som hekkeområde for lappspurv og bergand, som begge er registrert som sterkt trua arter i norsk rødliste for arter. Norsk rødliste for arter er en oversikt over arter som står i fare for å bli utrydda i Norge. Det er også blant annet registrert hekkende brushane, som er registrert som sårbar og dobbeltbekkasin og svømmesnipe som begge er registrert som nært trua. Området er også hekkeområde for kongeørn og smålom. Av registrerte planter finner vi blant annet is- og snøsoleie, som begge er registrert som sårbar, og en rekke sildrer, reinrose og sivarter som er registrert som nært trua. I forbindelse med sårbarhetsvurderinga som ble gjort i 2011 ble det også registrert en rekke arter som smålom, ulike sniper, heilo, brushane og småspove.

Spjeltfjelldalen er vår- sommer- og høstbeiteområde for Ildgruben reinbeitedistrikt.

Spjeltfjelldalen er en del brukt som tuområde. Nordlandsruta går gjennom dalføret og Statskog har ei åpen køte i dalen. I forbindelse med sårbarhetsvurderinga ble det anslått at det er mellom 300 og 500 som går gjennom dalen i løpet av en sesong. Langs traséen som brukes av Nordlandsruta er det flere strekker med erosjon og stor slitasje på myr. Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i naturreservatet fordi det kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom blant annet støy og forstyrrelser for fugle- og dyreliv. Det går sommeråpen veg til Gressvatnet. Denne passerer blant

annet Kjennsvasshytta, som også eies av Hemnes turistforening. Det går også ei kommunal skuterløype opp Leirskardalen til Kjennsvatnet.

For å komme til Gressvasshytta fra sør må man kjøre gjennom hele naturreservatet. Hemnes turistforening har tidligere søkt, og fått tillatelse til frakt av varer og utstyr gjennom Spjeltfjelldalen i perioder hvor skuterløypa har vært stengt/det har vært rasfare eller mye overvann på Gressvatnet. Statsforvalteren klargjorde i e-post i april 2021 at disse dispensasjonene har blitt gitt under særlig krevende forhold og at turistforeninga må planlegge frakt av varer og utstyr slik at man får gjennomført transporten når det er gode forhold i skuterløypa/muligheter til å kjøre over Gressvatnet. Ombygginga av Gressvasshytta har pågått over flere år. Selv om det er mer krevende å frakte materialer og møbler opp fra Leirskardalen er dette fullt mulig. Det er også mulig å frakte opp til Kjennsvasshytta når vegen er åpen, for så å frakte over Gressvatnet på snøføre.

I forarbeidene til naturmangfoldloven finner vi at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke skal brukes for å utvide rammen som er trukket opp i vernevedtaket, men at det skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I [Miljødirektoratets veileder](#) beskrives dette som bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Videre er det beskrevet at dersom søknad om dispensasjon etter § 48 første alternativ gjelder gjentatte aktiviteter, bør forskriftsendring vurderes.

Statsforvalteren i Nordland mener at en tillatelse til bruk av snøskuter til frakt av materialer og møbler gjennom naturreservatet vil kunne skape presedens for lignende saker. En tillatelse vil også kunne bidra til ei gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften og vil dermed være i strid med vernevedtakets formål. Statsforvalteren i Nordland avslår dermed søknaden.

Med hilsen

Anne Sofie Bråge Fjeldstad (e.f.)
seksjonsleder

Torhild Lamo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Ildgruben reinbeitedistrikt v/ Stig Lifjell
Statskog Fjelltjenesten avd. Mo
HEMNES KOMMUNE

Postboks 3098
Postboks 63 Sentrum
Sentrumsveien 1

8603	MO I RANA
7801	NAMSOS
8646	KORGEN

